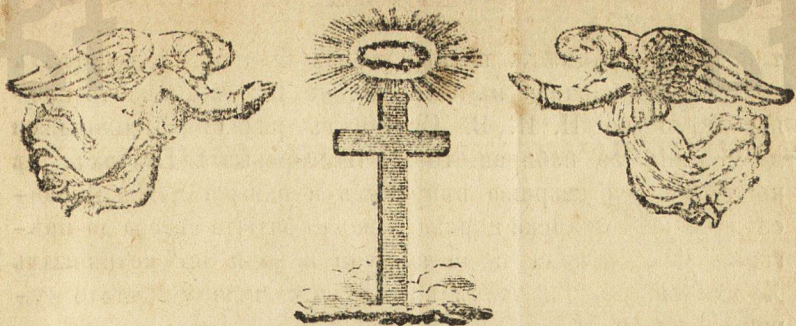




С Л А В А

ПОВРЕМЕННО ДУХОВНО СПИСАНИЕ

15. Февруарій, 1872.

Кн. 14. (Илиза два нѣти въ мѣсеца. Годишна цѣна е: гр. 20.— Безъ предилата спомоществатели не еж пріети.— Писма или статіи ще ся отпирать до издателя. Неплатени писма не еж пріети.) Год. I.

БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНЕЙША ЦЪРКВА.

Ти еси Петръ, и на семъ камени созижда
церковъ мою, (Болгарскою) и врата адава
(фанариѣтска) не оделѣютъ Сѣи.

(Мат. гл. 16. стѣх. 18.).

Последнята фаза, въ която влизе църковниятъ нашъ въпросъ, като прѣдставлява вече конечното му рѣшеніе въ кръга и законностьта на священнитъ и Апостолскы правила, не е мыслимъ вѣтъ отъ програмата на нашето духовно списаніе Слава, което е посвѣтено да служи за духовното развитіе на народа ни, ако съобщимъ послѣднитъ извѣстія отъ Цариградъ, които пристигнахъ въ града ни за устрояваніето на Българскыятъ Екзархатъ.

Слѣдъ всичкитъ упорства и антиканонически пре-

тенциѣ на Гръцкѣхъ патриршиѣ въ Фенерѣ, телеграфътъ ни извѣсти завчера въ Сѣботѣ, че Високославното правителство на Н. И. В. Султанътъ издало Високото си дозволеніе за избиранието на Българскыя Екзархъ, съ което вече се свършва въпросътъ и нашата майка Православнейша Българска църква отвъра обятіята си, за да прѣгърне свойтъ чѣда и да ги учи и води по истинныя Христіанскы пѣтъ, чрезъ когото се получава вѣчното душевно спасеніе.

Кой Българинъ Христіанинъ, кое Българско сърдце не ще бѣде обладано отъ въсхищеніе и радостъ като вижда днесъ, че въ честитѣхъ епохѣ на Н. И. В. Султанъ Абдулъ Азиса и въ врѣмето на мѣдритѣ и правосѣдитѣ Му сегашни министри, Българската наша църква въскръсна и излѣзе отъ 108-годишныя гробъ, въ когото я бѣше положилъ Гръцкый тогавашенъ патрикъ Самуилъ? Коя ще бѣде тѣзи овца, която не бы се затекла да влѣзе въ стадото, повѣрено на Българскыя Екзархъ отъ Всесвятаго и Всеблагаго Бога, единственныя подателъ на всяко добро?

Съ конечното отдѣленіе на нашѣхъ Българскѣхъ Православнейша църквѣ отъ яремътъ на Фенерѣ, Гръцката патриршиѣ ни нарѣче *схизматици*, прокълня нашитѣ Священноначалиници и цѣль народъ, и най послѣ като се извѣсти, че окрѣжнитѣ й писма до Българитѣ, ся испокѣсали по улицитѣ на всѣко мѣсто въ отечеството ни, като ся извѣсти и увѣри казваме, че Българитѣ не сѣ дѣтца и немогѣтъ никога да влѣзѣтъ въ примкытъ, които тя имъ плѣтеше, рѣшила, спорядъ най послѣднитѣ извѣстія, да вдигне отъ насъ името *Православни*.

„Чюдна дѣла твоя Господи.“ Това име като да е дадено отъ Гръцкытъ калугери на всичкиѣ Вѣсточни Христіани, та искатъ да го отнематъ отъ Българитѣ! нека го отнематъ; тѣй сѣ свободни да ни наричатъ не само схизматици, нѣ еретици, отстъпници, нарушители на св. правила, неправославни и пр. и пр. Обаче Българскыя народъ, който отъ толкова вѣкове насамъ е уназилъ свята, непорочна и цѣлокупна своята прѣотеческа вѣра, на която

сѣ го научили (Шедше всѣ изъики наѣните и крестацие нѣхъ во имя Отца и Сына и Свѣтаго Дѣха.) неговитѣ равноапостолни учители и просвѣтителѣ Св. Кирилъ и Методій, е чистѣ въ свѣѣстѣхъ си прѣдъ Бога и прѣдъ всѣхъ-кото Православно изпълненіе (съ исключеніе на Фенерското) за че не е направилъ нищо друго, освѣнь да си утвърди още по-добрѣ вѣрата и църквата и да я очисти отъ всякакви беззаконія, които бѣхъ въвели съ антиканоническитѣ си постѣпки Гръцкитѣ владыци. Този е голѣмыятъ грѣхъ на Българитѣ, които влизатъ въ обятіятъ на своятъ майкъ *Православнейшъ* Българскъ Църквъ.

Нашята Слава ся счита за щастлива, че на драго сърдце ще служи за духовното развитіе на народа, на когото е посвятена, като същеврѣменно ще ся мѣчи да му вдѣхне любовь и почитаніе къмъ *истиннитѣ* неговѣ пастыри и да го отклони отъ заблужденіето въ много работи, които си виждатъ още да съществуватъ като остатокъ отъ противохристіанскитѣ плодове на напръшнитѣ му чюжди за него владыци. „И егда (пастырь) своимъ овцамъ ижеденетъ, предъ ними ходитъ: и овцы по немъ идутъ, яко вѣдатъ гласъ его. Но чюждемъ же не идутъ, но вѣжатъ отъ него: яко не знаютъ чюждаго гласа.“ (Іоан. гл. 10. зачал. 4).

Давно бѣдемъ честити да окрасимъ идущыятъ си листъ съ името на избранныятъ отъ помежду народнитѣ ни страдалци и църковни поборници *Българскый Еписархъ*.
Дай Боже.

Русе 14 Февруарія 1872.

С.



ТРѢБАТЬ ЛИ НИ ВЛАДИЦИ?

Когато е вече приспело крайно врѣме, да са сподобимъ и ние съ свой народни Архипастыри, отъ които ще зависи не малко напредѣкътъ или назадѣкътъ на единъ народъ, а особено въ духовно отношеніе, то не би било зло, ако са говоряше по-често върху този предмѣтъ.

Свободно е мислимъ всякому да си даде мнѣніето върху онова, отъ което зависи една съдба или тъй да кажемъ единъ новъ животъ за единъ народъ.

Нашата Христіанска вѣра, споредъ Христовитѣ у-
становленія и соборни опредѣленія, съ пълно право приема
и даже трѣба да има Епископи, които да извършватъ най-
нуждитѣ църковни таинства, и безъ които не би могли
да имами святици. Тъзи нужда е мислимъ всякому
позната. Но тукъ главното питаніе е: *Кои лица трѣбамъ*
да бѣдѣтъ въздвигнати на това високо званіе, и колко
сѣ нужди? — Предъ всичко признаваме, какъ нѣмами
никаква личностъ предъ видъ, но само предмѣтътъ. Това
питаніе за насъ въ днешно врѣме е отъ голѣма важность,
защото безбройни примѣри ни показватъ, че съ единъ на-
родъ, сѣ разполагахъ пегъ или десетъ пушави владци
фанаріоти, отъ които за да са избавимъ мина са толкози
врѣме, и станахъ толкози жертви. — Ако искаме да бѣ-
демъ искрени, трѣба да признаемъ, какъ нѣмами достоѣ-
ни лица за това званіе, а ако и да ги имами, тѣ пъкъ
неприематъ, защо малоуважавають монашескія чинъ. Сле-
дователно ние ще бѣдемъ пренуждени да приедемъ и по-
читамъ за Епископи, такива лица, които сѣ ся скитали
по дивата гора, и които не сѣ живѣли съ народа, а още
по-малко да познаватъ народнитѣ нужди, за да можѣтъ
да му помогнатъ въ нѣщо.

Ние съ сподобяваніето на народни владци очакваме
отъ тѣхъ и единъ твърдъ голѣмъ подвигъ; очакваме на-
предъкъ, падѣваме са за духовно развитіе и просвѣщеніе;
а какъ може да са търси помощъ отъ оногова, които не-
може да помогне ни самичкъ на себѣ си? Какво ученіе
ще произлѣзе отъ оногова, който има нужда отъ ученіе?!
Това ни са види съвсемъ непонятно. — Първата грижа,
която ще има единъ Епископъ съ священството ще бѣде,
да въведе единъ редъ конзисторіаленъ; а особено да са
поправи нашето священство, да са отворятъ Богословски
училища, да са опредѣли плата на святици, а не
да ходѣтъ всякъ Недѣля съ котлито, отъ къща на къща
като просяци. Да не са правятъ злоупотребленія, както

до сега, да са венчава за петъ лири, или да са продаватъ мъжіе за пари. Сичко това и още много други искать управленіе духовно, искать способностъ, а не само име и достоинство. Твърдѣ жалостно ще бжде за сички ни, ако би бждушитѣ ни владии да последватъ споредъ фанариотскія начинѣ, и да презиратъ народнія интересъ, като ставатъ чужди орждія и да ся подкупуватъ. — Не дай Боже, да са случи това. Тогасъ по-добрѣ е да ги пѣмаи съвсѣмъ.

Голѣмо вниманіе трѣба да дадемъ при избираніето на лицата за Владии, ако искаи да са надѣвами за нѣщо, ако искаи да не ни пропаднатъ трудоветѣ, и народнитѣ жъртви. Наистинна че ние не можемъ да бждемъ пророци, нето да знаемъ, какви мисли има човѣкъ въ сърдцето си. нъ деньтъ са познава отъ заранѣта какъвъ ще бжде, а човѣкъ отъ дѣлата.

А колкото за числото на лицата, които ще посятъ името: „Епископъ“ споредъ нашето мнѣніе по-добрѣ е да бждатъ петъ нежели десетъ. Защото ще имъ са плаща толкози хиляди, които ще излизатъ изъ народа, а ще са изживяватъ навѣрно по вѣчето за увѣселенія частни, отъ колкото за народна полза. — За единъ Епископъ довольно ще му бждатъ и десетъ хиляди за година нежели 75. Защото самія законъ, съ когото ще управлява стадото си, налага му да живѣе умеренно. А освѣнъ това ние имаи много нужди, и ако би да са натоваря на нѣколко стотина души да плащатъ за година на единъ Епископъ 75 хил. то това ще произвѣде голѣмо негодованіе къмъ това лице, и нѣма да има онова уваженіе, което му пристой.

Прочее за да не са касемъ отъ дѣлата си, трѣба да вършимъ сичко съ врѣме, а щомъ не стане нѣщо на врѣмето си, то тогасъ сичко е напраздно. — Срамотно нѣщо ще бжде, и най-долни ще са покажемъ; ако би да почнемъ да гонимъ и народнитѣ си Владии, които искаи съ искрено сърдце и горѣщо желаніе.



НУЖДАТА Е СЪТВОРИЛА УЧИЛИЩЕТО.

Най големия свѣтовень учитель, неизчерпаемия изворъ на чудеснитъ и божественни науки за всякій човѣкъ е *природата*. —

Човѣкътъ е природно сътвореніе, природно чедо.

Като са развива и разплодява човѣческото племе, развива са и природата му, и показва му сътвореніето, показва му сичкитъ си добрини, дава му поводъ, да посети самъ съ умътъ си сичкитъ явления, който го обкръжаватъ, и съ това човѣкъ става по-развитъ, и по-лесно заслужва пуждитъ за прехранваніе.

Ако бѣше човѣкъ останалъ въ първобитното си състояніе, въ простотѣжтъ, въ безрасждния животъ, ако не беше са грижилъ за нищо друго, освѣнъ за насущния си хлѣбъ и ако беше са повѣждалъ подиръ всякъ ласкателна речъ; то тогасъ безъ друго би пропадналъ. Нъ когато захвана да са възбужда съвѣстьта на човѣка, и когато захвана да вижда какъ: въ този чудній божественній свѣтъ наистинна можало да са живѣе въ всяко задоволствіе и спокойствіе, но само било нужно сичко това да го заслужи и сътвори човѣкъ самъ, то човѣкътъ е захваналъ по живо да мисли, да изнамѣрва и да работи.

Тѣлесната работа, сама по-себѣ си, не е помогнала нищо на човѣка. — Защото случавало ся е наистина много пѣти, дето човѣкъ съ най-добрата си работа, и добра волѣ за да напредва, то той са побърква и отива назадъ. — А защо? — Защото най-напредъ не ся е запиталъ: какъ и на кой начинъ да извърши тѣзи работа; защото не е призовавалъ душевнитъ си сили, тѣ да му назначятъ смисленно: какъ по-добръ да захване дѣлото си, за да си постигне цѣльта. — Разумѣва са какъ въ всяка работа, погрѣшкитъ биватъ тайни, до дѣто не са свърши дѣлото, а послѣ сами са показватъ явно, но съ щетъ; затова трѣба човѣкъ винаги по-напредъ да размишлява върху работата си, чи тѣй да захваща. — Въ таквъ случай, когато са ище размишленіе, душата дохожда въ дѣйствиѣ.

Човѣческата душа винаги олектава съ предразсужденіята си на човѣка тѣлеснитѣ трудове.

Човѣкътъ малко по-малко захвана да разумѣва, какъ безъ здравъ разсѣдѣкъ, безъ здраво душевно състояние, по-вѣче са мѣчи, и трудътъ му са наплаща съ наказание, безъ да има напредѣкъ.

Всякій човѣкъ — разумѣва са въ първото си дѣтинско състояние — раждася на свѣта безумепъ. — Като дѣте и като сътвореніе Божіе, има това свойство и способностъ: *да говори*: но да го оставимъ да порасте между дивитѣ звѣрове, то ще стане по диво и сѣщій звѣръ; отъ това прочее види ся, какъ дѣтето не са ражда съ здрава и разумна съвѣсть, но сѣчко добива въ животътъ, като живѣе между хората, и като са учи, развива са и напредва. Дѣто съ възрастѣтъ си добива здравъ разсѣдѣкъ, безъ когото неможе да бѣде.

Първата наука, за обнасаніето, моралътъ който е основа въ дѣтинското сърдце, спичелвѣтъ дѣцата въ домътъ.

Домашній животъ е: животъ за дѣтето. Ако е дѣтето живѣло въ домътъ още отъ малко свободно; — ако е разговаряно съ него мѣдро и памятно; то дѣтето бива бѣстро, и отворено (разговорно); на всяко питаніе отговаря свободно и явно са изражава; гледа свободно всякому въ очитѣ, не са плаши отъ нищо, нето го гризе съвѣстьта: че е направило нѣщо кѣло, защото отбѣгва злото. Радва са на училището и на училищній животъ, защото види че въ науката има за него нѣщо ползовито; радва са и за това, защото са сподобило съ много другари; радва са когато види, че родителитѣ му го подпомагатъ да са учи, и му са радватъ.

Сѣчко пѣкъ противно на това, произлиза отъ намарливитѣ и глупави родители, които не са грижатъ за дѣцата си ни най малко.

Да са върнемъ пакъ въ първіа човѣческій вѣкъ. — Въ първитѣ врѣмена нѣмаше училище, и никой не е помислилъ за основавіето му.

Нуждата е сътворила училището за по високо ученіе!

Сѣкій родителъ е училъ и упражнявалъ дѣтето си въ

онова което е знаялъ, други по високи науки не е можали да го научи, защото е и той толкози отъ баща си наследилъ — прочее това бѣше наследственна наука: отъ уста на уста, отъ колено на колено.

Иъ родителитѣ иматъ само тѣзи грижа и борба въ животитѣ си, т. е. колко ще си научатъ дѣцата; иъ тѣ са още стараяхъ и грижахъ, какъ ще живѣятъ съ жената си и дѣцата, и какъ ще ги прехранватъ. — Прочее родителитѣ бѣхъ учители на дѣцата си само въ празнитѣ си часове.

Вѣковетѣ са минувахъ, а начинътъ на човѣческия животъ са премѣняваше, което е искала и самата природа. Човѣческия духъ бѣше принужденъ, да са бори по вѣче и по вѣче. Предразсѣжденіето излѣзе на явностъ, дето всякому не бѣше всяка мисль понятна. — Заниманіята въ свѣта сѣ твърдѣ различни, и по това човѣкъ са отдава на онова, което го привлича по-вѣче. — Синоветѣ обикновено земахъ онзи занятъ, съ когото са занимахъ бацитѣ имъ. Иъ намѣрвахъ ся мнозина които неприямахъ бащиния си занятъ, но търсахъ занимание и отъ други занаятици.

Мнозина родители, като бѣхъ натоварени съ занаята си твърдѣ много, и като виждахъ какъ при толкози трудове, неможатъ да си прехранватъ него фамилията, оставахъ си дѣцата съвсемъ прости, безъ никакво учение.

Но богатитѣ додохъ на тѣзи мисль: да държатъ учителъ и да му плащатъ, за да имъ учи дѣцата на книга. А сиромашкитѣ дѣца оставахъ съвсемъ прости и глупави.

Още по-напредъ до дето не бѣхъ сѣ отворили основни училища, намѣрвахъ ся чловѣци, които сѣ събирали по даровититѣ младежи и ги учили на по-високи науки, а и въ врѣмето когато са отворихъ основнитѣ училища, по-високитѣ науки са преподавахъ отъ частни припознати, учени и даровити мъже, споредъ както ни свидѣтельствува Гръцката исторія.

Колкото по-вѣче захвана да са мисли върху това: какъ може човѣкъ да живѣе на земята по-достойно и по-лесно, толкозь по-вѣче са показвала нуждата на уче-

ніето. По това прочее длъжни сж биле да са приуготовяватъ онія, които ще учатъ неученитъ Сѣкій баща е гледалъ да си изучи детето по-вѣче, отъ колкото знае той. И тъй родителската грижа бѣше най много за дѣцата имъ: какъ ще ги изучать?

Сѣкій видѣ, какъ онія младежи, които са учахъ, бѣхъ въ сичко отлични, както въ повѣденіето, тъй и въ разсѣжденіето, отъ онія които не са учихъ.— Сѣкій оглади нуждата и ползата на ученіето.— Тъзи нужда на-кара сичкиятъ родители, да са погрижатъ и намѣрятъ начинъ: какъ да си изучать дѣцата?— Сѣкій родителъ, не бѣше въ състояніе да плаща особено на единъ учителъ, за да му учи дѣтето, защото по вѣчето бѣхъ сиромаси; иъ сички заедно разумѣва са чи ще мѫгътъ, и тъй родителитъ додохъ на тъйзи мисль: да плащатъ на учителя заедно, който да имъ учи дѣцата на първо основно ученіе, съ което са полага основата на ученіето.

Това бѣше и пакъ *частно училище*, което са послѣ малко по малко обѣрна въ *явно училище*, въ което може да са учи и богато и сиромашко дѣте, споредъ както сж и днешниѣ ни народни училища.

СВЯЩЕННИЧЕСКИ СТЕПЕНИ.

Нашата Православна свята църква признава за освя-тени само онія степени, за които е прописала и чинове.

Колко има священнически степени, и колко видове, които признава нашата църква за основни, и колко почестни?

Произвѣденіето въ чинъ, въ нашата Вѣсточна Православна църква, става на два начина, единия чрезъ: *хиротонія*, който се свършва вътрѣ въ олтаря, и се именува: *ръкоположеніе*, а другия става чрезъ: *хиротесія*, който се свършва на вѣнъ отъ олтаря, и се именува: *ръкопроизвѣденіе*.

Ръкоположеніето, или хиротонія, устанавлено е още въ Апостолскитъ врѣмена. Апостолитъ сж призовавали Св. духъ съ молитва и полаганіе ръка на главата на оня който ще става въ чинъ, за да си излѣе нему благодатъта.

За рѣкопроизвѣденіето или хиротесія, не е било извѣстно нищо въ първенствующата църква; то е послѣ въведено.

Коляко има свѣщеннически степени? Свѣщеннически степени има само три: 1.) *Діаконскій*. 2.) *Іерейскій* или *Презвитерскій* и 3.) *Архиерейскій* или *Епископскій*. Тѣ три степени свѣршватъ ся чрезъ рѣкоположеніе или хиротонія.— Тѣхнитѣ видове сѣ: *основни*, на тѣ основни *присѣдинени*, и *почестни* или *титуларни*. Сичкитѣ тѣ видове и сега съществуватъ въ църквата. А имало е още нѣкои въ старо вѣме, които е изхвърлила църквата като непотребни.

Основни степени сѣ онія, които сѣ производѣтъ чрезъ рѣкоположеніе, като н. пр. *Діаконскій*, *Презвитерскій* и *Епископскій*.

Присѣдинени сѣ два вида: едни предходящи, а други: последующи.— Предходящи сѣ: *четци*, *пѣвци*, *свѣщеносци* и *инодіакони*, а последующи сѣ само *Архидіакони*.

Презвитерскія степень нѣма никакви предходящи присѣдинени чинове; а мирското свѣщенство има последующи: само *протопресвитери*, а монашеското: *Игумени* и *архимандрити*. И тѣ степени са получаватъ чрезъ рѣкопроизвѣденіе.

Архиерейскія основенъ степень нѣма никакви присѣдинени чинове, нѣто предходящи него последующи.

Почестни или титуларни степени, има само *Діаконъ*тъ единъ, и то: *протодіаконскій*.

Мирското свѣщенство нѣма никакъвъ почестенъ степень; а монашескій редъ има: *протосингели*!

Архиерейскитѣ високодостойници, иматъ титуларни степени: *Архиепископскій*, *Митрополитскій* и *Патріаршенскій*.

Кои степени е изхвърлила църквата?

Въ Діаконскія чинъ изхвърлила е основнія степень женскія полъ: *Діаконици*.

Въ мирското свѣщенство не е изхвърленъ нѣто единъ степень, само е названіето: *архипресвитеръ*, преименовано съ *протопресвитеръ*.

Въ монашескія чинъ отхвърлила е църквата следую-

шитѣ титулярни наимѣнованія: *свдики, економи, сингели, сакелари, тартефиланси и референдари.*

Въ Епископскія чинѣ, изхвърлила е църквата следующитѣ бивши наимѣнованія: *папа, екзархъ и хор-епископъ.*

I.

Діаконскій степенъ.

Що е Діаконъ?

Діаконъ е първий, но най-долній степенъ; діаконътъ самичакъ неможе да свърши никакви тайни. Той е опредѣленъ да служи само на Олтаря и Евангеліето, и да подпомага на по-горнето священство въ свършваніето на всяко богослуженіе и таинство; а особено при свършваніето на тайната св. Евхаристія. За тѣзи цѣль е установленъ діаконскія чинъ.

Въ първитѣ Христіани сърдцето и душата бѣше сѣ една, и никой не е считалъ иманіето си за собствено частно, но за общо. По-богатитѣ Христіани продавали имотитѣ си, и паритѣ давали на Апостолитѣ, които сѣ гуждали въ общата касса, и отъ тѣхъ сѣ купували сичкитѣ потребности (Дѣян. 4. 32-36.). Държали сѣ помежду си любовенъ обѣдъ, когото сѣ именували „агапе“ — отъ тѣзи обща касса подпомагали на сиромаситѣ Христіани, които сѣ биле *Евреи и Елени.*

Еленитѣ са оплакали на Апостолитѣ, какъ Евреитѣ неправедно постапвали, при раздаваніето на милостини на тѣхнитѣ сиромаси и вдовици; и замолили Апостолитѣ да въведътъ единъ редъ, за да са пази правдата. Върху това Апостолитѣ повикали Христіанската община, и имъ изяви, какъ тѣхна длъжностъ е да проповѣдватъ словото Божіе, и неможали да оставятъ това свято дѣло, чи да служатъ на трапезата. Освѣтъ това казаха: Намѣрете си братіа! помежду си седемъ почтенни люди, които да сѣ пълни съ св. духъ и премѣдростъта, и които ще служатъ вѣрно. А ние ще си останемъ въ молитвата и службата Божія (Дѣян. 6, 3-4). — Това изявленіе ся пріе съ радость отъ Христіанското събраніе, и са избрахъ седемъ лица, които назвахъ *діакони.* Тѣ бѣхъ: *Стефанъ, Филипъ, Прохоръ,*

Миканоръ, Тимонъ, Пармонъ, и Николай антиохійскій архидіаконъ. — Стефанъ, като бѣше отъ сичкитѣ най мѣдъръ, казвахъ го архидіаконъ, и той бѣше като най-старъ отъ сичкитѣ. Събраніето предложи избранитѣ лица на Апостолитѣ за одобрѣніе. Апостолитѣ ги признахъ, помолихъ ся Богу, положихъ ръцетѣ си на главитѣ имъ, и ги освѣтихъ за това дѣло.

На діаконитѣ е дозволено, и трѣба даже, да проповѣдватъ словото Божіе; защото тѣ сѣ вършили това и въ Апостолскитѣ врѣмена, за което ни увѣряватъ Апостолскитѣ приѣбри и преданіята на първенствующата църква.

Діаконитѣ сѣ имали многообразни длѣжности. Тѣ сѣ служили около трапезитѣ; вардяли редъ и правда, когато са давало милостиня на сиромаситѣ; помагали на Епископитѣ и пресвитеритѣ при свѣршваніето на разпитанства; подбуждавали народа (сѣ ектеніе) на молитва. Тѣхна длѣжностъ е била да Катихизиратъ (да преподаватъ Законъ Божій), и да пазятъ църковнитѣ нѣща.

Отъ Діаконскія оосовенъ степенъ произхожда *Архидіаконскій*. За този чинъ е прописала правило самата църква.

(Слѣдва).

БЕДА-ПРОПОВѢДНИКЪ.

Наближаваше да засѣда слѣнце. Въ дрехъ смазенъ и изкършенъ отъ вѣтроветѣ, изъ пустиннхъ патекъ вървѣше слѣпія беда; той сѣ подпираше сѣ рѣка у рамото на едно малко момченце и по голитѣ камъни стѣпваше сѣ боси крака около него бѣше сичко глухо, диво и мълчеливо: само едни елхи растяхъ отъ много вѣкови и само едни стѣпи стърцахъ бѣли, космати и облѣчени сѣ влажнхъ глѣнь. Но момченцето поустана: да яде зрѣли ягоди или пъкъ искане наистиннхъ да излѣже слѣпеца: Старче! момченцето каза — „азъ ще ида да си почина, а ты, ако щещъ, захвани да проповѣдвашъ — Отъ върховитѣ на планинитѣ тя видѣхъ пастиритѣ; нѣкакви си стар-

ци стојатъ на пѣтихъ; ето жени съ дечица! Говори имъ за Бога, за Сына, Който се ръсне за нашитѣ грѣхове!“ И лицето на стареца свѣтна мѣгновено; както изворъ, който пробива камененъ пласть; изъ блѣднитѣ му уста съ живя вълнѣ (талазъ) потече високата рѣчь (проповедь) вѣдновено..... Безъ вѣрж не се говорѣтъ такива рѣчи! На старія сѣбнець се чиняло, че небето въ сичкѣтъ си славѣ му се явило; и разтрепераната му рѣка се подигала къмъ небето, и сълзитѣ текли отъ угасналитѣ му очи!

Иъ ето, вече догоривала златата заря, и блѣднія луча на мѣсеца проникнахъ въ планинѣтъ, въ пещеритѣ повила пощна влажнина.... и, като проповѣдвалъ, ето че чува стареца, че го вика момченцето като се смѣе и го бльска на предъ: „Стига! да идимъ! Никого вече нѣма...“ тѣжно стареца мрукна и си наведи главѣтъ. Иъ едвамъ що мѣкнѣлъ той, а сичкитѣ камъни отъ-край до-край, гръмнали съ силенъ гласъ „Аминь“, и му отговорили на проповѣдѣтъ.

Беда — за примерній си животъ и за голѣмѣтъ си ученность, подиръ си былъ нареченъ *достопочтенный* (*le vénérable*) — той се родилъ въ 672 год. въ градъ Гирвъ близо до Дюргамъ въ Англіѣ, а умрѣлъ въ 753 год. 26 Маія. Разказватъ, че той предъ навечеріето на смъртъ си еще се закимавалъ съ превождаіето на Евангеліето отъ Іоанна. Писеца, на когото той диктовалъ, като се задрѣлъ, казалъ му: „еще една глава остава, нъ чини ми се вамъ ви е трудно да ми диктувате (казвате).“ „О не! отгорилъ Беда, менѣ не ми е трудно; земай перото и пиши по-скоро; не трѣба да се губи врѣме.“ Писеца зель да пиши, послѣ пакъ му казалъ: „сега остава еще единъ стихъ.“ Беда пакъ го накаралъ да пише. „Сега ся свърши,“ казалъ писеца, като свършилъ сичко. „Истина,“ рекалъ стареца, „сичко ся свърши!“ „Улови та мя дигни; азъ желая да сѣдна тамъ, дѣто, обикновено, ся моля. И еще веднѣжъ да са помоля Отцу моему Небесно му.“ Волята на слѣпий старецъ била изпълнена, — и Беда, като сѣдналъ, както си щѣлъ въ килиѣтъ си на земѣтъ, изрѣкалъ: Слава и

честь Богу Отцу, Богу Сыну Богу Духу Святому.“ Подиръ това той си склонилъ главѣтъ и починѣлъ.

Я. Полонскій.

(преведено въ прозѣ отъ Ц. Г. Ш.)

ЗА СВЯТОТО ПИСАНИЕ.

(продълженіе.)

Такъвъ завѣтъ е направилъ Богъ съ свободна воля чрезъ Мойсея за цѣлъ народъ Израилтянскій (3 Мойс. 26, 46.) и Израилтянитѣ са общахъ еднодушно, какъ ще го изпълняватъ. Но понеже сж парубавали Израилтянитѣ много пакти този завѣтъ и не сж изпълнявали обѣщаніята си къмъ Бога, то тогасъ този завѣтъ е изгубилъ важността си, и не е вече билъ въ сѣстояние да приуготовява вѣченъ животъ (3 Мойс. 18, 5.) и спасеніе. Но да би са подигналъ пакъ челоуѣческій родъ и избавилъ отъ грѣхонаданіето си — преблагій съ челоуѣколюбіето направи съ човѣка новъ завѣтъ (Евр. 8, 8). Този новъ завѣтъ е направилъ самъ Христосъ Спаситель съ Бога Отца и потвърдилъ го съ собствената си кръвъ и животъ. Но тѣзи Христова кръвъ не е била жертва само за потвърденіе на завѣта, но жертва и за избавленіе на човѣческія родъ отъ грѣха, била е источникъ на вѣчній животъ и за спасеніето на цѣлій човѣческій родъ. За старій завѣтъ бѣше посрѣдникъ Мойсей и то между Бога и самитѣ Израилтяни; а новія е утвърдилъ Христосъ между Бога и сичкія челоуѣческій родъ. Старій завѣтъ е билъ поврѣмений, защото са развалилъ (Евр. 8, 9 и 13.) билъ е само да приготви човѣка за да приеме новія съвършенія, съ една речъ старій завѣтъ е билъ вѣстникъ (извѣститель) на Исуса Христа; а новія завѣтъ е пълнѣ, съвършенъ и вѣченъ, който нѣма престане никоги. Въ този завѣтъ са откриватъ и изпълняватъ сичкітъ пророчества, които сж предсказахъ въ старія. Старій завѣтъ съдържава непрестанно забраненіе, опоминаніе, и съвѣтованіе за да са изпълнява, защото ако го оставатъ и паднатъ въ

грѣхъ, ще бѣдѣтъ наказани безъ помилованіе (Евр. 11, 3); А новій завѣтъ съдържава, любовта Божія, която не е жална нето Единородния си Сынъ, но и него е предала за нашѣтъ прегрѣшенія (Рим. 4, 25.), да би са очистили съ неговата кръвъ отъ всякій грѣхъ; прогнѣе въ новій завѣтъ са съдържава благодатѣтъ Божія, която не ще на грѣшникѣтъ осъжденіето, но опрощеніе и помилованіе.

При всичко това пакъ, както въ старій тѣй и въ новій завѣтъ съществува, една вѣра и въ тѣзи вѣра единъ прѣдмѣтъ, единъ и сѣщій Богъ; и въ единія и въ другія завѣтъ има единъ пътъ къмъ спасеніето: Исусъ Христосъ.

(Слѣдова.)

МНОГО ВАЖНО ИЗВѢСТІЕ (?)

(като прибавка на първѣя члѣвъ.)

Тѣ дѣи изникна за чудо дивно, едно *Окръжно писмо*, отъ вселенскія Гръцкій Патріархъ къмъ Българскія народъ. То съдържава твърдѣ високи мисли, соборни, апостолски правила, наставленія, изобличенія, ласкателства, лукавство, проклѣтія, анатѣми, и други безбройни чудеса. Като чи е паднало отъ небето за спасеніето на Гръцката касса, защото вижда са трѣба да са е изиразила, когато захванахъ да са печатѣтъ Патріаршежи писма на халваджійска хартія. — Койго незнаеше до днесъ че Гръцитѣ биле, велика черкова, той некъ чете това писмо, и ще види, че има зачатіе на вторій Папа, който за кратко врѣме трѣба да са роди въ градъ Константинополъ, а проглашеніето му за непогрѣшимъ ще стане славно и тържественно, споредъ високата святѣйша воля на св. Гръцкій синодъ, щомъ признаѣтъ Българитѣ пакъ Гърка, за непогрѣшимъ главъ на църквата, и му предадѣтъ ключовѣте отъ касите си. — Тѣй бѣй! Българитѣ щѣли да са изневерятъ, ако са отдѣлѣтъ отъ Гръцката Патріаршія! Ей! чи побожии и праведни хора биле Гръцкитѣ владици, тѣ когато сѣли, хлѣбъ не ѣдели, таквись хора сѣ за владици. — Още една спасителна сила са показа въ това окръжно писмо: единъ пріятель бѣ не злѣ боленъ отъ холерата, и като са напуши съ това писмо, тугакси скочи на крака и оздрави. Е, чи кой да не вѣрва, чи имало на свѣта безгрѣшнии хора! Ама не е само това, то съдържава въ себе си, е! е! е! много кръстове, и други много къ галатомъ посланія, които ние несмѣемъ нето да споменимъ, защото страхъ ни е, да не ни афоресатъ. Ако ни ся донадие случай, нѣй ще пораздрѣкаме *канонически* този карака-зански насквиълъ.

Издательтъ.

Когато листътъ ни бѣше вече готовъ да си тури подъ печатъ, нѣй получихме отъ Берковица и отъ Ломъ достовѣрни извѣстїя, които казватъ, че Софійскій митрополитъ Н. Пр. Г. Доротеѣщомъ получилъ фенерскїятъ пасквиль, който обявявалъ изверженіето и отлученіето на неговитѣ въ Цариградъ во Христѣ събратїи и на цѣлъ народъ, свикалъ едно събраніе въ митрополитѣж и рѣшилъ да се прокълне Патриарха съ всичкитѣ му околни калугери. По слѣдствіе на това Н. П. отслужилъ Божествената служба съ 12 священници отъ Берковицѣ и окржїето, и когато се изрѣкло: *Возмемъ Святая Святыхъ*, Н. Пр. излезълъ на двѣритѣ и съ двата трикера запалилъ пасквильтъ и го изгорилъ прѣдъ множеството събранъ въ църквѣтъ народъ, като изрѣкълъ проклинаніето, което се потвърждавало съ единогласнїя отговоръ на народа.

Тѣзи постыжка на Н. Пр. Г-на Дорогея, като съгласна съ прѣдписанїята на Вселенскитѣ събори, които казватъ че *безправедното* изверженіе на едно духовно лице, пада върху главата на оногова, който го е сторилъ, и като отговаря на народното желаніе, произвела едно извънрѣдно въсхищеніе мѣжду Православїйшето изпълненіе въ Берковското, Ломското и Видинското окржїя. Увѣриватъ ни, че това сжщото щели да направятъ и Т. Т. П. П. Видинскій Аптимъ, Паротскій (нишавскій) Партенїй и Велешкїй Геннадїй. Такови намъ пастыри подobaютъ.



ЯВНО УМОЛЕНІЕ.

Тїя дни като распроводихми особни Обявленїя за драмата „Кардамъ страшнїй“ намирами за нужно да замолимъ Господа приятелитѣ на книжевноста ни, да се потрудатъ и ни запишѣтъ по-вѣче Спомощници, на което ще имъ бждемъ крайно признателни; защото нашїя народъ не е още до толкова развитъ, дето сѣкїй, като види нѣкое ново книжевно извѣстїе, иска самъ да се запише, но тукъ е нужно умоленіе, убѣжденіе и подканване. — Освѣтъ това, молимъ Почит. и Спомощници на листа „СЛАВА“ да извинѣтъ, за дето неможахъ презъ зимата на врѣме да имъ испращамъ сѣкїй брой, а особено въ Котель, Сливенъ, Тулча и др. едно по-причина на зиматѣ, а друго и параконитѣ спрѣхъ, а сухопжтнїитѣ пощи, пренасятъ трѣрдѣ съ голѣмъ ценж. Но за въ бъдуще, ще се потрудимъ да бждемъ по-редовни.

Издательтъ.

Издатель: Т. Х. СТАНЧЕВЪ.

Въ Печатницѣтъ на Дунавскѣтъ Область.

(طونه ولايتی مطبعة سندھ باصله مشدر)